

III. XII. VIII.

Med. 4.

NICOLAI TVLPPI

AMSTELREDAMENSIS

OBSERVATIONVM

MEDICARVM.

LIBRI TRES.

Cum æneis figuris.

LIEBERKÜHNII

AMSTELREDAMI,
Apud LVDOVICVM ELZEYIRIVM,
CIO IO CXLI.

III. XII. VIII.

Med. 4.

NICOLAI TVLPPI

AMSTELREDAMENSIS

OBSERVATIONVM

MEDICARVM.

LIBRI TRES.

Cum æneis figuris.

LIEBERKÜHNII

AMSTELREDAMI,
Apud LVDOVICVM ELZEYIRIVM,
CIO IO CXLI.

This page intentionally left blank

P E T R V M T V L P I V M
F I L I V M.

Atè se pandit, Petre
fili, in quo decurris,
Medicinæ campus.
Percoluère tamen
illum certatim, cum
veteres, tum recen-
tiores, labore tam
indefesso: ut vix quicquam ampliùs,
in eo desideres, præter certas, vario-
rum affectuum, observationes: utique
remedia, infallibili usu comprobata.
Quibus equidem confisus, præter
tuum, & aliorum studium, haud levi-
ter adjutum iri; decrevi tandem in
commune dare; ac publici juris fa-
cere; quas tibi soli aliàs destinaveram,
observationes. Futuras fortassis Musis
tuis, eò gratiores; quo plures ea-
rum, vel coram videris, vel auditio-
ne saltem acceperis, à testibus ocula-
tis. Quorum pars magna, utique eo-
* 2 rum

rum, quorum hic passim nomina, in vis cum sit, prodibunt fortè, nunc multo securiores, in publicum, quàm illis defunctis. Continent quippe non pauca, ut à communi usu sejugata; attamen verissima. Neque futura minus ex usu Medicis; quam Geographis, vel America; vel Freta, sive Magellanica, sive Lemeria; nostrâ saltem memoriâ, primùm inventa. Quibus ut non parum illustratur Geographiæ gloria: ita neque hæc exempla, fortè dedecori erunt, arti medicæ, præfertim veræ. Quæ sanè tantum discrepat, à scientiâ umbratili, quantum imaginaria inventa, ab inconcussis, indubitata veritatis, fundamentis. Quibus qui innititur, næ is haud facile contemnet, quin potius obviis uluis excipiet observationes, quas demonstravit Anatome, verus medicinæ oculus. Cujus lumine, ut irradiantur intima corporis penetralia: sic producantur ejusdem beneficio, quasi in claram lucem, abditissimæ, occultorum

rum morborum, cauffæ: vera mehercules fulcra , ac genuina artis medicæ ftabilimenta. quorum certitudinem fi quidem vis penitùs adfertam? conjice oculos in lectiffima illa exempla, quæ de rariffimis eventibus , edidère, qui inter Medicos audiunt fagaciffimi. Quippe exempla , velut lucidiffima fpecula , repræfentant tam perfpicuè aliena facta, ac fecula: ut vel cæco appareat, quid imitandum, quid fugiendum. Quâ certe scientiâ nihil medicis utiliùs. Amplum enim , ac fpatiosum eft, in quo navigamus, æquor. Et in illo tot propemodùm vada , quot morbi: & tam frequentes fcopuli, quam fcopi. Quorum periculis fi quidem te fatagas fubtrahere, neceffe erit curfum dirigere, per lineas , à peritiffimis Palinuris notatas . aliâs fluctuabis incertus , inftar oberrantis alicujus Euripi. Eriſque non tam re , quàm fpecie , & ad folam pompam, eruditus. Nihil enim poteft eſſe ſolidum , cui non ſub eſt ratio. Multo minùs ulla artis de-

creta firma , quæ non comprobatur u-
sus, qui omnium Magistrorum supe-
rat præcepta . Ac pro inde scitè Æ-
schylus Poëta.

Qui fructuosa, non qui multa scit, sapit.

Noli itaque pede nimis libero va-
gari; sed coërce studiorum cursum,
intra orbitam, rationis, ac usus. Et
ut apes, ex floribus, fragrantia mel-
la: sic selige tibi, ex optimis aucto-
ribus, quod sapientiæ rore adspersum,
potissimum facit ad hominis sa-
lutem. Certus, nullâ re, Medicum
propius ad Deum accedere, quàm sa-
lute hominibus dandâ, Quam certè
Arcton tibi si signes, enavigabis felici-
ter quamcunque charibdim. Et ubi a-
nimus instruxeris verâ, internâque e-
ruditione, dispelles facillimè à te, fu-
tiles quisquillas; & confragosas illas,
ineptarum disputationum, salebras,
quibus dignitas Medica magis obscu-
ratur, quàm illustratur. quod si verò
animus te ducat ad sectiones anatomi-
cas: cave sis immoreris in externis li-
neamen-

neamentis ; descende ad interiora, & inquire non tantum in naturam viscerum ; sed præcipuè in loca, ac causas abstrusorum morborum. Quibus probè cognitis, licebit deinceps, & tuum lumen, in aliorum immittere animos: & ubi ea duntaxat ab oblivionis injuriâ vindicaveris, quæ sciri, cognosci- que publicè interest ; mereberis optimè, non tantum de arte, quam colis; sed potissimùm de Republicâ, cujus civibus salutariter Medicinam facies. Quæ duo equidem ex animo voveo, qui tibi sum, non minùs affectu, quàm naturâ pater.

*Amstelredami, ad annum salutis humanæ
CIC ICXLI. XVI Kalend Octobris.*

This page intentionally left blank

INDEX CAPITVM.

Libri I.

- 1 **C**Alvaria fracta.
- 2 **C**Occulta capitis rima
- 3 Fractura ossis cuneiformis.
- 4 Fractura capitis sanata,
- 5 Salutaris modioli usus.
- 6 Morbus attonitus.
- 7 Morbus attonitus à sanguine.
- 8 Morbus comitialis spontè sanatus.
- 9 Morbus comitialis à splene.
- 10 Morbus comitialis à vulvâ.
- 11 Epilepsia sexies cottidie accedens.
- 12 Tremor periodicus.
- 13 Reciprocus capitis dolor.
- 14 Convulsio sedentaria.
- 15 Prasagium convulsionis periodicæ.
- 16 Viti saltus.
- 17 Malleatio.
- 18 Imaginaria ossium mollities.
- 19 Mola imaginaria.
- 20 Aquæ metus.
- 21 Senex rabiosus.
- 22 Catalepsis ex amore.
- 23 Pollicis tremor, à detractiōne sanguinis.
- 24 Hydrocephalus.
- 25 Hydrocephalus dimidiati capitis.
- 26 Polypus narium.

I N D E X.

- 27 *Polypus cordis.*
 28 *Oculi procidentia.*
 29 *Encanthis cancrofa.*
 30 *Vulnus pupillæ fanatum.*
 31 *Cæcitas à veneno.*
 32 *Dolor capitis à naturâ devictus.*
 33 *Dolor inter caput, ac pedem reciprocus.*
 34 *Pedes talpini.*
 35 *Respiratio per aures.*
 36 *Mors à dente genuino.*
 37 *Ulcera palati.*
 38 *Prolapsus palati.*
 39 *Vox à febre intercepta.*
 40 *Idem silentium à pituitâ.*
 41 *Mutûs loquens.*
 42 *Gula refoluta.*
 43 *Inedia undecim dierum.*
 44 *Lethalis gula tumor.*
 45 *Idem tumor à pituitâ.*
 46 *Strumarum anatome.*
 47 *Cancer quinquâginta annos innoxius.*
 48 *Arteriotomia.*
 49 *Sanguis ex dente.*
 50 *Vulnus asperæ arteriæ.*
 51 *Angina interna.*
 52 *Ranula.*
 53 *Cancer mammaram.*
 54 *Evanidæ mammaram pustule.*
 55 *Livor ex tuſſi.*

I N D E X.

Lib. II.

- 1 **D**olor pleuriticus è bile.
- 2 Sanguis octies puerperæ missus.
- 3 Pleuritis sanguinem venis subtrahens.
- 4 Pleuritis suppurata.
- 5 Legitima thoracis sectio.
- 6 Pus thoracis per umbilicum.
- 7 Rara difficilis spiritus caussa.
- 8 Marcor ostreis sanatus.
- 9 Idem successus à solâ naturâ.
- 10 Vomica pulmonis.
- 11 Sputum sanguinis triginta annorum.
- 12 Surculus, venæ arteriosæ, expectoratus.
- 13 Integra vena à pulmone rejecta.
- 14 Frustum pulmonis, fauces occludens.
- 15 Turunda ore rejecta.
- 16 Hydrops thoracis.
- 17 Pulmo præcisus.
- 18 Vulnus cordis.
- 19 Cordis palpitatio à Liene.
- 20 Ira puerperis noxia.
- 21 Vomitus bilis atræ.
- 22 Vomitus octodecim mensium.
- 23 Vomitus pituitæ concretæ.
- 24 Prægnans edens mille quadringentos baleces.
- 25 Calculus arterialis.
- 26 Fibræ jecinoris vulnératæ.

I N D E X.

- 27 Pus Iocinoris, per os, ac alvum.
 28 Lien verberans.
 29 Lien disruptus.
 30 Magnus lien.
 31 Sanguis cutem transfudans.
 32 Steatomata mesenterii.
 33 Steatoma cum ulcere, & aquâ.
 34 Hydrops cum vesiculis mesenterii.
 35 Tympanites cum ascite.
 36 Morbus regius, cum hydrope.
 37 Abscessus mesenterii, à partu disruptus.
 38 Ventris sectio.
 39 Perforatio scroti.
 40 Mors ex depresso ventre.
 41 Volvulus ex irâ.
 42 Caput lumbrici lati,
 43 Ischuria lunatica.
 44 Calculus renum.
 45 Calculus ureterem obturans.
 46 Diabetes.
 47 Mictus lapidosus.
 48 Membrana lapidescens.
 49 Mictus vermis cruenti.
 50 Vnde viginti vermiculi emicti.
 51 Cottidianus vermium mictus.
 52 Periodicus capillorum mictus.
 53 Vlcus vesicæ sanatum.

I N D E X.

Lib. III.

- 1 **M**isera, virginis gibbosa, conditio.
- 2 **V**esica à calculo consumpta.
- 3 *Gangrana umbilici.*
- 4 *Lapides bezoartici in homine.*
- 5 *Calculus vesicæ adnatus.*
- 6 *Calculus vesicæ arctè circumdatus.*
- 7 *Calculus trium unciarum spontè excretus.*
- 8 *Modus eximendi calculum ex urethrâ.*
- 9 *Turunda lapidescens.*
- 10 *Lethalis ani tumor.*
- 11 *Dolor ani quartâ horâ, à solutâ alvo*
- 12 *Lumbricus ex inguine.*
- 13 *Periculosa hernia sanata.*
- 14 *Sapientia juvenilis.*
- 15 *Præposterum silentium.*
- 16 *Immoderatus clysteris usus.*
- 17 *Interior intestini tunica excreta.*
- 18 *Adeps cottidiè ab alvo prodiens.*
- 19 *Idem adeps, ab alvo, ac vesicâ.*
- 20 *Vulnus, latioris intestini sanatum.*
- 21 *Valvula intestinalis.*
- 22 *Convulsio abdominis.*
- 23 *Abscessus inguinum, à vulvâ.*
- 24 *Tabes dorsalis.*
- 25 *Coxæ dolor abscessu sanatus.*
- 26 *Coxa ferramento exusta.*
- 27 *Vulnus spinalis medullæ.*

I N D E X.

- 28 *Fistula insanabilis.*
- 29 *Lethalis lumborum tumor.*
- 30 *Spina dorsi bifida.*
- 31 *Vulva bili innatans.*
- 32 *Hydrops uteri.*
- 33 *Fungus ex vulvâ excisus.*
- 34 *Major fungus ibidem excisus.*
- 35 *Te:βas, sive fricatix.*
- 36 *Menstrua puellæ quadrimæ.*
- 37 *Partus monstri bicipitis.*
- 38 *Dissectio monstri bicipitis.*
- 39 *Coles incurvatus.*
- 40 *Pediculi pubis*
- 41 *Mors ex flore calcis.*
- 42 *Sudor septem annorum.*
- 43 *Excoriatio ab oleo Vitrioli.*
- 44 *Exedens præcordiorum herpes.*
- 45 *Pulsus arteriæ extra carpum, explorandus.*
- 46 *Gangræna universalis.*
- 47 *Gangræna pedis.*
- 48 *Sphacelus brachii, à febre.*
- 49 *Atrophia brachii suctu sanata.*
- 40 *Rotundum vulnus.*
- 51 *Carcinoma fremoris.*
- 52 *Febris quintana.*
- 53 *Cibi abstinentia quartanæ lethalis.*
- 54 *Error naturæ compensatus.*
- 53 *Incredibile corporis humani incrementum.*
- 56 *Satyrus Indicus.*